

алізації та соціальної активності, а й усвідомлення нею власної ролі й значення в житті колективу та суспільства.

Потреба самореалізації – одна з головних потреб особистості. Такий процес неможливий без самопізнання та самооцінки. Питання пошуку власної ідентичності в процесі самореалізації – ключовий момент, на якому базується життєвий шлях людини.

Самореалізація особистості студента неможлива без розкриття його індивідуальності. Прояви самореалізації особистості стосуються формування студента, його навчання і виховання у вищій школі. Самореалізація – це самодіяльність особистості, спрямована на втілення своєї індивідуальності.

Тож, умови для розвитку лідерських якостей, вимагають застосування перспективних технологій, які зумовлюють відтворення зразків поведінки, характерних для демократичного суспільства, передбачають пріоритетність формування вмінь, орієнтованих на позитивні соціальні взаємодії.

Отже становлення лідерських якостей студента багатoproфільного університету буде ефективним за умови формування можливостей для самореалізації.

Таким чином, у студента під час навчання в багатoproфільному університеті має бути сформована здатність і готовність сприймати і розуміти культуру у широкому сенсі, інтерпретувати й засвоювати її, що виявляється в можливості продуктивної взаємодії з оточуючим світом. Розвиток лідерських якостей зумовить здатність успішно та безпомилково здійснювати професійну діяльність як у стереотипних, так і в нестандартних ситуаціях.

Хавіна І.В.
НТУ «ХП»

СТАНОВЛЕННЯ ПОНЯТТЯ «КОМПЕТЕНЦІЯ» ЯК ПЕДАГОГІЧНА КАТЕГОРІЯ

Одним основним параметром успішної роботи фахівця є його професійна майстерність, висока кваліфікація, великі знання, навички і до-

свід у своїй галузі і не тільки. Сукупність даних параметрів необхідних для вирішення поставлених завдань отримало у сучасній літературі назву «компетентність». Отже, підвищення компетентності сприятиме розвитку фахівця не тільки як особистості, а й суспільства в цілому.

Аналіз зарубіжної та вітчизняної літератури свідчить, що проблема компетентності фахівців набуває особливої актуальності. Компетентнісний підхід в Європі стрімко поширюється та застосовується на практиці у вищих навчальних закладах. Відбір базових компетенції стає одним з ключових питань оновлення змісту освіти.

Поняття «компетенція», «компетентність» широко використовувались в літературі та побуті. І лише на початку 1960-х років їх почали розрізняти у науковій літературі. Вперше це зробив науковець М. Хомський в теорії про мову. У країнах Європи термін «компетенція» вперше став використовувати Бояцис, який надав цьому терміну значення здатності, властивої індивіду. Пізніше було запропоновано визначати компетенцію як якості і характеристику ефективності професійної діяльності. Е.В. Бондаревская, А.А. Деркач, І.А. Зимняя, І.В. Кузьміна, А.К. Маркова, Н.В. Мясищев являються авторами різноманітних класифікацій компетенції.

Слід підкреслити, що в науковій літературі немає узгодженої точки зору щодо понять «компетентний» і «компетенція». Також не існує і єдиної класифікації компетенції, яка б була прийнята усіма вченими. Одні автори використовують поняття «компетентність», «компетенція» для відображення кінцевого результату навчання, інші - для опису різноманітних властивостей особистості.

У тлумачному словнику іноземних слів компетентність походить від латинського слова *competens* (*competentis*) - належний; здібний. Це володіння знаннями, що дозволяють судити про що-небудь, висловлювати вагоме, авторитетну думку. Компетентний - це знаючий, знаючий у певній галузі; має право за своїми знаннями або повноважень робити або вирішувати що-небудь, судити про що-небудь.

Л.В. Заніна і Н.П. Меньшикова дають таке визначення компетенції та компетентності. Компетенція - це сукупність взаємопов'язаних якостей

особистості (знання, вміння, навички, способи діяльності), що задаються по відношенню до певного кола предметів і процесів, необхідних для якісної продуктивної діяльності по відношенню до них. Компетентність – наявність у людини відповідної компетенції, що включає його особистісне ставлення до неї і предметної діяльності.

Найбільш вірно, на нашу думку, ці поняття формулюють науковці В.В. Краєвський і А.В. Хуторський. Вони вважають, що компетенція – соціальна норма до освітньої підготовки студента, яка необхідна для його ефективної та продуктивної діяльності у певній галузі. Компетентність, на їх думку, це сукупність особистісних якостей студента (знання, вміння, навички, здібності), зумовлених досвідом його діяльності в певній соціальній та особистісній значущій сфері.

Поняття компетенції та компетентність мають різноманітні формулювання у науковців. Для того щоб визначити поняття базові професійні компетенції треба більше детально розібрати ці два основні поняття.

Харченко А.В.
НТУ «ХП»

ХАРАКТЕРИСТИКА КРЕАТИВНОСТІ ЯК ПСИХОЛОГІЧНОГО ФЕНОМЕНУ

Поняття «креативність» стало психологічною категорією тільки до початку 50-х років 20 ст. Піонером в області креативності є Дж.Гілфорд. З цього часу під креативністю розуміється загальна здатність людини до творчості, яка проявляється у різних сферах його активності. Вона розглядається як відносно незалежний фактор обдарованості і характеризує особистість в цілому.

За основу в створенні концепції креативності, як універсальної пізнавальної творчої здібності, Дж.Гілфорд взяв свою кубічну модель структури інтелекту і виявлені ним відмінності між конвергентним і дивергентним мисленням. Саме дивергентне мислення він пов'язав з творчими здібностями. У своїх останніх роботах він виділяє шість параметрів креативності: здатність до виявлення і постановки проблем; здатність до генерування великого числа ідей; здатність продукувати різноманітні ідеї (гнучкість); здатність відповідати на подразники нестандартно (оригі-